

A 1727/tillväxt

Tekijä(t): Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Jäsenehdotus ammattillisesta järjestäytymisestä

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että käynnistetään yhteinen keskustelu siitä, miten Pohjoismaissa voidaan luoda mahdollisuudet paremmin järjestäytyneelle työelämälle, ja siihen liittyen, miten Pohjoismaat voivat edelleen kehittää tasapainoista kolmikantayhteistyön mallia.

Taustaa

Ammattillinen järjestäytyminen työmarkkinoilla on yksi pohjoismaisen työmarkkinamallin peruspilareista ja siten vahvojen pohjoismaisten työmarkkinoiden edellytys.

Jo vuosikymmeniä Pohjoismaiden palkansaajakulttuuriin on oleellisesti kuulunut jäsenyys työmarkkinaosapuolena toimivassa ammattijärjestössä. Ammattiliitto on neuvottelujen olennainen osapuoli ja jäsenyys perustuu palkansaajien järjestäytymiseen ja heidän edunvalvontaansa työnantajien kanssa käytävien neuvottelujen ja työehtosopimusten avulla.

Laskeva järjestäytymisaste

Useiden tutkimusten mukaan järjestäytymisaste on viime vuosina valitettavasti ollut Pohjoismaissa laskussa, ja palkansaajien järjestäytymisessä on tapahtunut käänne. Kyseinen kehitys näkyy erityisesti tietyillä aloilla, joilla matala järjestäytymisaste johtuu muun muassa määräaikaisten työntekijöiden suuresta osuudesta, ulkomaisen vuokratyövoiman runsaasta käytöstä ja työttömyyden kasvusta.

Matala järjestäytymisaste voi johtaa siihen, että palkansaajien neuvotteluvahvuus työnantajiin nähden heikkenee ja he jäävät työmarkkinoilla oman onnensa nojaan. Se voi johtaa yksilöllisiin sopimuksiin, joissa palkat ovat huonommat ja työntekijällä ei ole lainkaan oikeuksia tai niitä on vain vähän. Matala järjestäytymisaste voi myös johtaa siihen, että ammattijärjestöt kutistuvat niin pieniksi, etteivät työnantajat ole halukkaita tekemään niiden kanssa sopimuksia.

Tasapainoinen kolmikantayhteistyö

Talouden ja työn tuottavuuden voimakas kasvu 70-luvulta lähtien on tärkeä syy Pohjoismaiden korkeaan elintasoon. Muun muassa palkanmuodostus, tulonjakoa tasoittava verotusjärjestelmä ja sosiaaliset tulonsiirrot ovat vaikuttaneet siihen, että palkkaerot Pohjoismaissa ovat huomattavasti pienemmät kuin useimmissa muissa Euroopan maissa.

Viime vuosien laskenut järjestäytymisaste yhdistettynä työttömyyden ja kilpailun lisääntymiseen merkitsevät sitä, että Pohjoismaiden on nyt yhdistettävä voimansa ja estettävä kolmikantayhteistyön rapautuminen ja luotava mahdollisuudet paremmin järjestäytyneelle työelämälle. Pohjoismaista työmarkkinamallia on kehitettävä, ja sen tulee jatkossakin taata Pohjoismaiden kansalaisille hyvät elinolot.

Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä haluaa vahvistaa yhteistyötä työmarkkinaosapuolten kanssa ihmisarvoisen työn parhaana takuuna Pohjoismaissa.

Tuusulassa 9. elokuuta 2017

Annette Lind (S)
Emilia Töyrä (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Johan Andersson (S)
Jorodd Asphjell (A)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Kåre Simensen (A)
Lars Mejern Larsson (S)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd.)
Oddný Harðardóttir (A)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Ruth Mari Grung (A)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)
Ville Skinnari (sd.)